

UZASADNIENIE

Wnioskodawca (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po K. Ż. (1), zmarłej w dniu 08 listopada 2012 roku, ostatnio stale zamieszkałej w B.. W uzasadnieniu podał, że spadkobiercami zmarłej są jej rodzice - uczestnicy postępowania W. Ż. i P. Ż., zaś jako wierzyciel zmarłej K. Ż. (1) posiada interes prawny w zgłoszeniu żądania stwierdzenia nabycia spadku.

Postanowieniem z dnia 13 września 2013 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania S. P. vel P. i I. B. (1).

Pismem z dnia 30 września 2013 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wystąpiła o dopuszczenie jej do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania wskazując, iż posiada wierzytelność w stosunku do spadkodawczyni K. Ż. (1).

W piśmie z dnia 22 października 2013 roku uczestniczka postępowania I. B. (1) podała w szczególności, iż rodzice spadkodawczyni P. Ż. i W. Ż. są osobami zmarłymi.

Postanowieniem z dnia 25 października 2013 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2013 roku uczestniczka postępowania I. B. (1) podała, że spadkobiercami ustawowymi W. Ż. i P. Ż. jest S. Ż. (1).

Postanowieniem z dnia 07 stycznia 2014 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania S. Ż. (1).

Pismem z dnia 20 sierpnia 2014 roku (...) w M. wystąpił o dopuszczenie go do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania wskazując, iż posiada wierzytelność w stosunku do spadkodawczyni K. Ż. (1).

Postanowieniem z dnia 05 września 2014 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania (...) w M. i J. B..

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2014 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania: M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż., T. Ż. oraz małoletnich S. Ż. (2), K. Ż. (2), B. Ż., J. Ż. (1), L. Ż. i K. Z..

Postanowieniem z 11 kwietnia 2016 roku Sąd na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania Gminę B..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawczyni K. Ż. (1) zmarła dnia 08 listopada 2012 roku w P., ostatnio stale zamieszkiwała w B..

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu spadkodawczyni – k. 3.

Jako spadkobiercy ustawowi w pierwszej kolejności pozostały po niej dzieci: I. B. (1) i S. P. vel P..

Innych dzieci, w tym przysposobionych nie miała.

Dowód:

- odpis skrócony aktu małżeństwa I. B. (1) – k. 65;
- odpis skrócony aktu urodzenia S. P. vel P. – k. 66;
- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania I. B. (1) – 105;
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania S. Ż. (1) – k. 125,
- zapewnienia spadkowe M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż. – k. 326-327.

W dniu 23 stycznia 2013 roku przed notariuszem M. K. (1) w Kancelarii Notarialnej w B. I. B. (1) oświadczyła, iż odrzuca spadek po K. Ż. (1).

Z kolei w dniu 08 marca 2013 roku przed notariuszem M. K. (1) w Kancelarii Notarialnej w B. S. P. vel P. oświadczył, iż odrzuca spadek po K. Ż. (1).

Dowód:

- protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku przez I. B. (1) – w aktach tut. Sądu o sygn. I Ns 1001/12;
- protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku przez S. P. vel P. – w aktach tut. Sądu o sygn. I Ns 225/13.

Rodzice spadkodawcy zmarli przed otwarciem spadku.

Dowód:

- kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu W. Ż. – k. 52;
- kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu P. Ż. – k. 53;
- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania I. B. (1) – 105;
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania S. Ż. (1) – k. 125

W dalszej kolejności do kręgu spadkobierców ustawowych po zmarłej K. Ż. (1) należeli: jej siostra J. Ż. (2), która zmarła przed spadkodawczynią w 2004 roku nie pozostawiając po sobie zstępnych oraz jej brat – S. Ż. (1).

W dniu 21 marca 2014 roku przed notariuszem M. K. (2) w Kancelarii Notarialnej w B. S. Ż. (1) oświadczył, iż odrzuca spadek po K. Ż. (1).

Dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia S. Ż. (1) – k. 81;
- protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku przez S. Ż. (1) – w aktach tut. Sądu o sygn. I Ns 316/14;
- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania I. B. (1) – 105;
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania S. Ż. (1) – k. 125

S. Ż. (1) miał z kolei siedmioro dzieci: M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż., którzy w dniu 31 marca 2014 roku w Kancelarii Notarialnej w B. przed notariuszem M. K. (2) odrzucili spadek po zmarłej siostrze ojca – K. Ż. (1).

Dowód:

- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia M. Ż. – k. 161;

- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia I. J. (1) z d. Ż. – k. 167;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia M. Z. z d. Ż. – k. 172;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia G. Ż. – k. 181;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia P. Ż. – k. 187;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia T. Ż. – k. 201;
- kserokopia wyciągu z aktu urodzenia D. Ż. – k. 209;
- protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku przez M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż. – w aktach tut. Sądu o sygn. I Ns 351/14;
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania S. Ż. (1) – k. 125;
- zapewnienia spadkowe M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż. – k. 326-327.

W dniu (...) urodziła się córka I. J. (2) B.. W związku z tym w dniu 09 września 2014 roku działając w imieniu córki I. B. (1) złożyła przed notariuszem M. K. (1) w Kancelarii Notarialnej w B. oświadczenie o odrzuceniu spadku po spadkodawczyni K. Ż. (1). Wcześniej, tj. w dniu 06 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie w sprawie o sygn. akt III Nsm 437/14 zezwolił jej na dokonanie opisanej czynności.

Dowód:

- kserokopia skróconego aktu urodzenia J. B. – k. 131;
- protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniej J. B. – w aktach tut. Sądu o sygn. I Ns 939/14.

W związku z powyższym do kręgu spadkobierców ustawowych po spadkodawczyni należą wnuki brata zmarłej K. Ż. (1) tj. małoletnie dzieci D. Ż.: S. Ż. (2) i K. Ż. (2); małoletni syn T. Ż.: B. Ż.; małoletnie dzieci P. Ż.: J. Ż. (1) i L. Ż. oraz małoletni syn M. Z.: K. Z..

W dniu 26 sierpnia 2014 roku działająca w imieniu syna K. M. Z., działający w imieniu małoletnich dzieci S. Ż. (2) i K. D. Ż., działający w imieniu małoletnich dzieci J. Ż. i L. P. Ż. oraz działający w imieniu małoletniego syna B. T. Ż. złożyli przed notariuszem M. K. (2) w Kancelarii Notarialnej w B. oświadczenia o odrzuceniu spadku po spadkodawczyni K. Ż. (1). Wcześniej, tj. w dniu 20 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 151/14, w dniu 06 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 135/14, w dniu 27 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 154/14 i w dniu 27 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 153/14 Sąd Rejonowy w Brzesku zezwolił im na dokonanie opisanych czynności.

Dowód:

- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia K. Z. – k. 176;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia L. Ż. – k. 191;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia J. Ż. (1) – k. 192;
- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia B. Ż. – k. 199;
- odpis skrócony aktu urodzenia K. Ż. (2) – k. 213;
- odpis skrócony aktu urodzenia S. Ż. (2) – k. 214;

- protokół przyjęcia oświadczeń o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich K. Ż., S. Ż. (2), K. Ż. (2), J. Ż. (1), L. Ż. i B. Ż. – w aktach tut. Sądu o sygn. I Ns 966/14;
- zapewnienia spadkowe M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż. – k. 326-327.

Spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu.

Dowód:

- zapewnienie spadkowe uczestniczki postępowania I. B. (1) – 105;
- zapewnienie spadkowe uczestnika postępowania S. Ż. (1) – k. 125;
- zapewnienia spadkowe M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż. – k. 326-327.

Wnioskodawcy (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.przysługiwała wierzytelność względem spadkodawczyni z tytułu niespłaconej karty kredytowej, stwierdzona nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 27 marca 2012 roku w sprawie o sygn. VI Nc-e 460592/12, zaopatrzoną w klauzulę wykonalności postanowieniem tego Sądu z dnia 31 maja 2012 roku.

Dowód:

- odpis wniosku o wydanie karty kredytowej wraz umową o kartę kredytową – k. 4-5;
- odpis nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie o sygn. VI Nc-e 460592/12 wraz z postanowieniem o sprostowaniu z dnia 11 kwietnia 2012 r. i postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 31 maja 2012 r. – k. 6-8.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszym rzędzie należy zauważyć, że w niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy obowiązujące w dniu otwarcia spadku po K. Ż. (1).

Zgodnie z przepisem art. 1025 § 1 k.c., sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Wnosić o takie stwierdzenie może, więc osoba mająca interes w powstaniu takich skutków prawnych, które łączą się ze stwierdzeniem nabycia spadku. W związku z tym przyjmuje się, że taki interes w stwierdzeniu nabycia spadku ma między innymi spadkobierca, nabywca spadku, jak również wierzyciel spadkodawcy lub wierzyciel spadkobiercy (por. M. Pazdan, [w:] K. Pietrzykowski, Kodeks cywilny. Komentarz, tom II, Warszawa 2003, s. 904).

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca udowodnił, za pomocą dokumentów w postaci odpisów wniosku o wydanie karty kredytowej wraz z umową o kartę kredytową oraz odpisu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 marca 2012 roku w sprawie o sygn. VI Nc-e 460592/12 wraz z postanowieniem o sprostowaniu z dnia 11 kwietnia 2012 roku i postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 31 maja 2012 roku, że jest wierzycielem spadkodawczyni. Tym samym wykazał, że ma interes w stwierdzeniu nabycia spadku po spadkodawczyni i jest uprawniony do wystąpienia z takim wnioskiem.

W polskim porządku prawnym istnieją dwa źródła powołania do spadku. Pierwszym z nich jest wola spadkodawcy wyrażona w testamencie. Drugim zaś są przepisy ustawy.

W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że spadkodawczyni nie sporządziła testamentu, a w konsekwencji doszło w tym przypadku do dziedziczenia ustawowego.

Zgodnie z przepisami art. 931 § 1 k.c., w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, przy czym dziedziczą oni w częściach równych, jednakże część przypadająca małżonkowi nie

może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Wedle natomiast przepisu art. 932 § 1 k.c., w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonka i rodzice. Przepis art. 932 § 4 k.c. stanowi, że jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Z kolei wedle przepisów art. 932 § 5 k.c., jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego zstępny, przy czym podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy czyli przypada im w częściach równych (art. 931 § 2 k.c.). Wedle natomiast przepisu art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Zgodnie, zaś z brzmieniem art. 1015 § 1 k.c., oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

W rozpoznawanej sprawie Sąd ustalił, że spadkodawczyni nie pozostawiła małżonka, a jej rodzice zmarli przed nią, czyli także nie mogli dziedziczyć po niej spadku (art. 927 § 1 k.c.). Z kolei jej dzieci I. B. (2) i S. P. vel P. skutecznie złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po spadkodawczyni – odpowiednio w dniach 23 stycznia 2013 roku i 08 marca 2013 roku. Wedle natomiast przepisu art. 1020 k.c., spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

Zgodnie z treścią art. 931 § 2 k.c. jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych, przy czym przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych. W tym aspekcie Sądu ustalił, że S. P. vel P. oraz I. B. (1) w chwili otwarcia spadku nie posiadali dzieci. Dopiero w dniu (...) urodziła się córka I. J. (2) B., przy czym w dniu 09 września 2014 roku działając w imieniu córki I. B. (1) złożyła przed notariuszem M. K. (1) w Kancelarii Notarialnej w B. oświadczenie o odrzuceniu spadku po spadkodawczyni K. Ż. (1). Wcześniej, tj. w dniu 06 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie w sprawie o sygn. akt III Nsm 437/14 zezwolił jej na dokonanie opisanej czynności.

W przedmiotowej sprawie ustalono również, że spadkodawczyni w chwili otwarcia spadku pozostawiła rodzeństwo, a mianowicie brata S. Ż. (1), który w dniu 21 marca 2014 roku przed notariuszem M. K. (2) w Kancelarii Notarialnej w B. oświadczył, iż odrzuca spadek po K. Ż. (1). Spadkodawczyni miała również siostrę J. Ż. (2), jednakże ta zmarła przed nią w 2004 roku nie pozostawiając po sobie zstępnych.

Sąd stwierdził również, że S. Ż. (1) miał z kolei siedmioro dzieci: M. Z., I. J. (1), M. Ż., D. Ż., P. Ż., G. Ż. i T. Ż., którzy w dniu 31 marca 2014 roku w Kancelarii Notarialnej w B. przed notariuszem M. K. (2) odrzucili spadek po zmarłej siostrze ojca – K. Ż. (1). Oznacza to natomiast, że do kręgu spadkobierców ustawowych po spadkodawczyni należą wnuki brata zmarłej K. Ż. (1) tj. małoletnie dzieci D. Ż.: S. Ż. (2) i K. Ż. (2); małoletni syn T. Ż.: B. Ż.; małoletnie dzieci P. Ż.: J. Ż. (1) i L. Ż. oraz małoletni syn M. Z.: K. Z..

Niemniej jednak w dniu 26 sierpnia 2014 roku działająca w imieniu syna K. M. Z., działający w imieniu małoletnich dzieci S. Ż. (2) i K. D. Ż., działający w imieniu małoletnich dzieci J. Ż. i L. P. Ż. oraz działający w imieniu małoletniego syna B. T. Ż. złożyli przed notariuszem M. K. (2) w Kancelarii Notarialnej w B. oświadczenia o odrzuceniu spadku po spadkodawczyni K. Ż. (1). Wcześniej, tj. w dniu 20 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 151/14, w dniu 06 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 135/14, w dniu 27 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 154/14 i w dniu 27 maja 2014 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 153/14 Sąd Rejonowy w Brzesku zezwolił im na dokonanie opisanych czynności.

Należy przy tym podkreślić, iż Sąd nie znalazł podstaw do podważenia jakiegokolwiek oświadczenia o odrzuceniu spadku po K. Ż. (1), albowiem zostały one złożone w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym uczestnicy dowiedzieli się o tytule swego powołania. Nie ulega też wątpliwości, że w przypadku oświadczeń składanych przez przedstawicieli ustawowych małoletnich uczestników - takie czynności przekraczały zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka albowiem wywierają bardzo poważny wpływ gospodarczy na ich majątek. Zgodnie natomiast z przepisem art. 101 § 3 k.r.o., rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego

zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Uczestnicy postępowania uzyskali takie zezwolenia sądu rodzinnego na odrzucenie spadku, a tym samym złożone przez nich w imieniu małoletnich dzieci oświadczenia o odrzuceniu spadku są ważne.

Oznacza to, więc, że wskazane powyżej osoby (które odrzuciły spadek) nie mogły dziedziczyć spadku na podstawie ustawy, gdyż nie może być spadkobiercą osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku (art. 927 § 1 k.c.), a tak są oni traktowani zgodnie z obowiązującym prawem. Zgodnie zaś z przepisem art. 935 zd. 1 k.c. w braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu.

Ostatecznie na podstawie tych ustaleń Sąd stwierdził, że skoro wszyscy spadkobiercy ustawowi złożyli w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku - z mocy ustawy spadek po spadkodawcy K. Ż. (1), zmarłej w dniu 08 listopada 2012 roku w P. ostatnio stale zamieszkałej w B. nabyła Gmina B.. Podkreślić przy tym należy, że gmina powołana z ustawy staje się spadkobiercą przymusowym (koniecznym), nie składając żadnego oświadczenia o przyjęciu spadku, jednak spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza na mocy fikcji prawnej zawartej w art. 1023 § 2 k.c. Tym samym jej odpowiedzialność za zobowiązania spadkodawcy jest zawsze ograniczona do wartości stanu czynnego spadku.

Z tych względów, na podstawie wskazanych przepisów, należało orzec jak w sentencji.

Marginalnie należy przy tym zaznaczyć, iż Sąd nie orzekał o kosztach postępowania, skoro wnioskodawca reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, nie zgłosił wniosku w tym przedmiocie.

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

2/ (...)

3/ (...).

20.07.2016 r.